

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 13. januarja 1864. ~

Obrtnijske stvari.**Odprto pisemce**

fabrikantom, trgovcem in obrtnikom kranjskim.

Nove volitve za zbornico kupčijsko in obrtniško (Handels- und Gewerbekammer) ljubljansko so razpisane. Čas volitve se po takem bliža. Treba tedaj, da vsi trgovci (kupei), fabrikantje, obrtniki in rokodelci, ki imate pravico voliti, se zdramite iz navadne zaspanosti in volite tako, da izvoljeni bojo v prid vam in domovini naši.

Nekteri sicer pravijo: „čemu nam ta zbornica? kaj imamo od nje družega kot še več davka?“ Al, dragi rojaki, take besede so zdaj prazne besede. Ali so kupčijske in obrtnijske zbornice potrebne ali ne, — ali so toliko v dobiček deželi, kolikor ji stroškov prizadenejo, — to zdaj pretresati je prazno slamo mlatiti. Zbornice so zdaj, in tajiti se ne dá, da utegnejo veliko upljiva imeti na kupčijstvo in obrtnijstvo, — da nam morejo veliko koristiti, ako za nas delajo, in da tedaj, ker za nje plačujemo, moramo skrbeti, da pravi možaki se volijo v zbornico, ki imajo glavo za to, pa tudi srce na pravem mestu. Da pa se taki izvolijo, ne smé biti, da bi le nekteri volili, ampak voliti morate vsi, ki imate pravico zato.

Mar vam mora biti, da zbornica za svojo stran pripomore k napredku, omiki, pravici, — da kupčija in obrtnija čedalje bolj cvetè, — da se jima ne nakladajo preveliki davki, — da dela domačega uma in dlana se morejo povzdigniti na tako stopnjo, da jih ne zatira blago ptujih dežel, in da sploh blagor avstrijske obrtnije in avstrijske kupčije več veljá kakor hrepenenje po tem, da nam ptuje države hvalo pojó, ker od nas dobiček vlečejo, mi pa od tega ničesa nimamo.

Mar vam mora biti, da je zbornica naša skrbna za to, da se napravijo obrtnijske in rokodelske šole, v katerih naši sinovi dobivajo poduk tudi v tistem jeziku, ki je njih materni jezik, da brez ovinkov morejo stopiti v svoje domače šole, kakor nemški mladeneč v nemške, laški v laške itd. Dokler ni nauk odprt vsem našim ljudem na najkrajši in naravni poti, to je, na poti domačega jezika, ne bo se razširil toliko zaželjeni napredek v obrtnijstvu in rokodelstvu po celi deželi. Kranjec ima prebrisano glavo; tega živa priča so nam prav v rokodelskih rečeh naši samouki, ki bi mógli dospeti do pravega mojsterstva, ako bi se omikali v obrtnijskih šolah s pomočjo maternega jezika. Ravnopravnost je tedaj tudi na tem polji tako živa potreba, kakor ribi voda; za to mora skrbeti zbornica naša.

Zbornica kupčijska in obrtnijska vživa važne pravice; ona nasvetuje možé, ki v podružnici du-

najske banke imajo veljavno besedo, — njo poprašuje vlada svetú, kadar želí to ali uno izvediti, — ona ima pravico, sama po sebi vladi predlagati nasvete o tej in uni zadevi, — ona voli dva zastopnika kupčijstva in obrtnijstva v deželni zbor, ktera imata dolžnost se potegniti za prid domače kupčije in obrtnije.

Lejte vse to in še mnogo družega je izročeno zbornici kupčijski in obrtnijski! Ali ni to veliko, in veliko več, kakor mislite?

Da pa izpolnuje zbornica svoj imeniten poklic, je treba, da ima možé, ki poznajo deželo našo in v resnici ljubijo narod naš in jezik njegov, — ki dobro poznajo potrebe njene, — ki se zavedajo svojih dolžnost in svojega poklica, in ki se tudi truda in zamere ne vstrašijo, kadar je treba govoriti ali delati za prid celóte in ne le za lastni dobiček.

Ni strahú, da ne bi imeli tacihi mož! Al da se izberó najbolji, treba je prevdarka, — treba je, da stopi mnogo veljavnih mož skupaj in da izberó po svoji najbolji vednosti in vesti take, ktere morejo nasvetovati, da jih volijo potem vsi, kateri imajo pravico voliti.

Slišali smo, da se snuje tak odbor, ki kmali bode nasvetoval možé, kateri naj se volijo v zbornico našo; razglasil jih bode po „Novicah“ in „Laib. Zeitg.“

Kadar pa pride čas volitve, si, dragi volivci, zapomnite dvoje, — prvo: da nihče ne zanemari volitve, zakaj to je sveta dolžnost vsakemu, komur je mar za njegov lastni prid in za prid dežele; „naj volijo kakor hočejo; meni je vse eno“ — take nemarne besede se sramuje vsak pošten in pameten mož dandanašnji, — drugo pa je, da vsi kakor eden volite po tehtnem prevdarku nasvetovane možé, in da trmasti ne trobite vsak svoje, zakaj potem se razcepijo glasovi, in primeri se lahko, da tak je izvoljen, ktereга vas je groza. Skušnje pri mnozih volitvah po vseh ustavnih deželah to učé, da še le takrat stopijo narodi iz otročjih let, kadar volijo tako, da je eden za vse in vsi za enega.

Prevdarite dobro, kar Vam, dragi rojaki, to odprto pisemce za zdaj na srce poklada, ktero nobenega družega cilja in konca nima, kakor blagor kupčijstva in obrtnijstva naše dežele!

Gospodarske stvari.**O sviloreji na Kranjskem.**

Nesreča v sviloreji po drugih deželah je obudila novo življenje v tem kmetijskem opravilu po Kranjskem. Kuga svilodov na Laškem prignala je k nam Lahov iskajočih zdravega zaroda; skupovali so na Kranjskem